Ч. 164. Львів, субота дня 6. серпня (24. липця) 1910. . Річник XIV.

РУСЛАН

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів, або 12 рублів; з висилкою двічи в тижни 5½ доляра, або 10 рублів; з висилкою що суботи 4½ доляра, або 9 рублів.
Поодиноке число по 10 сот.

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь руских сьвят о 5½ год. по полудни.
Редакция, адміністрация експедиция »Руслана« при ул. Оссолїньских ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Реклямациї неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Телефон Редакциї ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Розклад всепольского сторонництва.

(✕) З великим шумом утворило ся не так то ще давно т. зв. народно-демократичне або всепольске сторонництво в усїх областях давної речипосполитої польскої, присвоюючи собі виключний монополь польскости і вважаючи себе одиноким управненим представником польского народу. Хто не приступив до сего сторонництва, тому відказувано всякого знана до польскости, пятновано майже зрадником народу. Проводирі сего сторонництва розпочали з нечуваною загорілостию і слїпою ненавистю завзяту боротьбу проти всїх і всп. Тимто слабші одиниці покидали свої давнїйші погляди, програми і політичні табори а перебігали до всеполяків і хоронили ся під їх опікунчі крила. Наколи чимало лиха польскому народови в Познаньщині і в Конґресівцї, всеполяки розвельможили ся також в Галичинї.

Під проводом Василєвского і єго товаришів захопили они основане Щепановским, Рутовским і Романовичом Słowo polskie в свої руки, викинули тих засновників, як воробцї ластівок і розпочали тут ширити загорілість, нетерпимість і ненависть до всего, що руске, воюючи рівночасно з таким самим завзятєм против инших польских сторонництв. Під впливом сего тероризму поперебігали у всепольский табор многі соймові посли а при останних виборах до державної ради і до сойму записували ся до всеполяків і такі, що зовсїм не згоджували ся на всепольску проґраму, бо бачили, що особливо вся міска інтеліґенция, урядники, учителі і т. п. ставали під сей прапор, ошоломлені їх високопарними окликами і нїби демократичною програмою, що мала обняти всї верстви польского народу.

Завзята війна виповіджена всему, що руске, приєднувала всеполякам також чимало короткозорих або й зовсїм засліплених Поляків, а таким способом росло розятренє поміж Русинами а Поляками, а в руской суспільности приняло на себе подібну ролю народно-демократичне »Дїло«, виповідаючи війну всїм і відсуджуючи всїх від рускости, хто не піддав ся єго верховодству. Отим способом дійшло до такого межинародного розятреня і заостреня відносин в краю, якого сьвідками єсьмо нинї.

Однак пере одом почало виявляти ся, що всепольск проґрама політична зовсїм не є не тільки »єдиноспасительна«, але навпаки, що она самому польскому народови заподіяла багато лиха і шкоди та що провід політики соймової і парляментарної в польскім колї, який захопили в свої руки всепольскі верховодники, не тільки не приніс польскому народови нїяких придбань, але показав ся зовсїм хибним і безплодним.

Др. Ґрабский і Павліковский а навіть др. Ґломбіньский показали ся вправдї добрими на якийсь бодай час проводирами-демаґоґами, що вспіли всепольскою чемерицею запоморочили уми великої части польскої суспільности, але не зуміли показати ся добрими політичними провідниками керманичами, котрі з обдуманим добре пляном, з углядненєм усїх обставин провадили би нарід до ясно витиченої мети. Тимто серед польскої суспільности щораз більше почали будити ся отверезене і опір проти всепольскої верховлади і всепольскої загорілости. Особливо шкідливість очайдушної політика всеполяків в Конґресівцї і Познаньщинї і повна безуспішність тамошних їх змагань, причинили ся також до отверезеня в польских кругах політичних в Галичинї, а виявило ся се передовсїм посеред польского кола в держ. раді підчас лїтної сесиї.

Вже тодї почали проявляти ся наглядні докази розкладу всепольского сторонництва.

Провідник народно-демократичної ґрупи в польскім колї парляментарнім др. Ґ е р м а н, усунув ся від проводу, а бар. Б а т а л ї я виступив із всепольского сторонництва. Се був початок, за котрим мав слїдувати дальший розклад всепольского сторонництва. Ми свого часу звіщали про сї події і висловили погляд, що занепад всепольского сторонництва і єго верховлади може лише причинити ся до уздоровленя межинародних відносин в краю і що руска суспільність може бути лише рада тому, коли розпаде ся найбільш ворожий всїм Русинам всепольский табор.

Але тодї всепольскі часописи і проводирі докорювали дневникам, що розсївають сплетнї і запевняли про єдність і силу всепольского сторонництва. Зїзд всеполяків у Львові ухвалив серед великого роздратованя під впливом і напором всепольского загорільця д-ра Ґ р а б с к о г о (з котрим один з наших народно-демократичних проводирів остає в тїсних зносинах — бо extrema se tangunt) різку резолюцию проти намістника д-ра Бобжиньского. Се мало піддержати підорвану вже популярність всеполяків посеред польскої суспільности. Ол-

---

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудник.

Оповіданє із записок ірляндского пароха.

Переклав *Володимир Держирука.*

(Дальше).

— Се нїчого не доказує.

— Доказує. Відома річ, що жиди були дуже скрупулятні що до почесних відзнак, букв а навіть самогласних...

— Перепрашаю, жиди не уживали перед приходом Христа самогласних.

— Сей висказ надто рішучий! — одвітив, паленіючи, предсїдатель

— А однак правдивий. Апелюю до Вашої Екселенциї! — закликав о. Дуф

— Гм, — сказав епископ дипльоматично — так здаєть ся, в кождім однак случаю цїла ся справа затемнена мракою далекої минувшини.

Дуже подобала ся менї ся відповідь.

— Покиньмо сю справу — додав предсїдатель, видимо занепокоєний. О скілько здаєть ся менї, отець проголосили погляд а радше принцип, з яким, сумніваю ся, чи погодять ся католики.

О. Дуф чекав.

— Іменно, — тягнув далї предсїдатель — що при студованю історії біблїйної а також при інтерпретациї мусимо взяти під розвагу відкрития і дедукциї новочасних наук?

— Дійсно, так висказав ся я.

— Иншими словами, мусимо приняти конклюзиї раціоналїстичних шкіл нїмецких і відкинути цїлком елемент надприродний в св. Письмі.

— Даруйте. Не признаю слушною такої дедукциї. В церкві є дві школи поглядів на сю справу. Одна з них з д-ром Кавлєном*) на чолї, гадає, що заключеня новочасної критики є так ошибочні, що молоді студенти не повинні на них навіть звертати уваги. Друга знов гадає, що мусимо студиювати Біблїю в сьвітлї новочасної інтерпретациї. Урядова Енцикліка сучасного папи**) »Providentissimus Deus« повинна була рішити сей спір та люди є уперті в своїх твердженях. Тому обі школи вихіснюють згадану енцикліку для себе. Проф. Омелян Шепфер з Бріксен***) сей час оголосив друком твір п. з. „Bibel und Wissenschaft“, в якім доказує, що викладм природописних наук не тільки можуть католики примінювати до ствердженя заяв Біблїї, але також до їх інтерпретаций. Як висше зазначив я, Кавлєн з Бонн є всему противний. О се однак почав ся инший двобій, именно Ш а н ц а*) з Тібінґен з Ш о л ь ц о м**) з Вірцбурґа. Перший з них обставав при тім, що Енцикліка не впроваджує зовсїм нових правил в інтерпретациї Біблїї, а другий доказував, що основа наукових дослідів є признана і повинна бути примінена. Спір сей на почині католицизму зацікавив дуже протестанта Кеніґа з Рошток***). Сей учений завдав собі тільки труду і зібрав сімдесять критик творів Шепфера, які написали найвизначнїйші учені Нїмеччини, Австриї, Франциї, Ірляндиї і Америки — і доказав, що пять

*) Францїшок К а в л є н (Kaulen), католицький богослов, роджений в Діссельдорф р. 1827., професор екзеґези старозавітної в Боннї. Написав багато творів з обсягу інтерпретациї книг Ст. Завіту, прим. „Einleitung in die hl. Schrift“, „Gesch. d. Vulgata“ ітд. — Пр. Пер.

**) Льва XIII. — Пр. Пер.

***) Шепфер (Schepfer), католицький екзеґет і політик, род. 1858 в Бріксен і там став професором старозавіт. екзеґези і східних мов. Головний твір: „Bibel und Wissenschaft“. — Пр. пер.

*) Павло Ш а н ц (Schanz), катол. богослов (1841—1905), професор доґматики в Тібінґен. Його твір „Christliche Weltanschaung und moderne Naturwissenschaft“, поясненє до цїлого св. Письма, як і численні твори апольоґетичні, зєднали йому чимало розголосу. — Пр. пер.

**) Ант. Ш о л ь ц (Scholz), катол. екзеґет професор екзеґези у Вірцбурґу, роджений р. 1829 — Пр. пер.

***) Фрідріх Едвард К е н і ґ (König), протестантский екзеґет, роджк. р. 1846, професор в Рошток, опісля в Бонн. Головні його твори: »Histor. krit. Lehrgebäude der hebr. Sprache«, „Hauptprobleme der israel. Religionsgechichte“, „Glaubensakt d. Christen“ і инші. — Пр. пер.

днак відома безуспішність в справі каналів водних, о чім ми свого часу писали, виявила ще більше неміч всепольского проводу в парляментарній політиці і розлад по серед самого сторонництва. Показало ся, що се не були сплетні, а дійсна правда, що се не була єдність і сила, а розлад і неміч всеполяків.

Визначнійші члени польского кола, котрі не хотіли дальше піддавати ся сліпій загорілости і вести війну всіх проти всіх, почали думати над новою орґанізацією, а між тими висунув ся на перед др. Ґерман, котрий непеременно в польскім колі належить до найспосібнійших робітників. Тимчасом всепольскі загорільці пронюхали сї змаганя і 1. серпня появила ся відозва підписана Павліковским, Ґрабским і новою всепольскою звіздою Пtасьом, котрою не тілько потверджено, що ті мнимі сплетні про розклад всепольского сторонництва є сущою правдою, але й що на вересень приготовляє ся зїзд в порозуміню з послами инших демократичних ґруп Стефтнею, Левенштайном, Пеtеленцом, Зеленевским, Рошковским, Пастором, Баталією і Лазарским, щоби утворити в польскім колі нове „сторонництво позитивної праці“ на взір угорского сторонництва праці в теперішнім соймі.

Відозва всепольских проводирів виступила з різкими докорами проти д-ра Ґермана, що він веде кертичну роботу проти всепольского сторонництва і що тим самим зірвав всяку з ним звязь та не есть задлятого членом сего сторонництва, бо сам себе через те виключив.

Всепольскі проводирі бажали тим способом запобігти дальшому розкладови свого сторонництва, щоби таким виключенєм д-ра Ґермана залякати инших членів від орґанізованя нового сторонництва.

На сю відозву відповів др. Ґерман в Gaz. Narod. і пояснив причини свого поступованя:

„Ja zasadniczo byłem p r z e c i w n i k i e m z a o s t r z o n e j w a l k i p r z e c i w i n n y m s t r o n n i c t w o m, w i e r z ą c w t o, ż e t y l k o p o z y t y w n a p r a c a n a z a s a d z i e p r o g r a m u m o g ł a z a p e w n i ć t e m u p r o g r a m o w i p o w o d z e n i e a s t r o n n i c t w u r o z w ó j p o ż ą d a n y, nie zaś w a l k a p r z e c i w w s z y s t k i m i odmawianie d o b r e j w i a r y i w o l i tym, którzy stali poza g r o n e m, u l e g a j ą c e m ś l e p o k i e r u n k o w i, w p r o w a d z o n e m u do prac stronnictwa mniej więcej od dwóch lat. Nie kryłem się nigdy z mojem zdaniem i występowałem otwarcie przeciw środkom taktycznym, które uważałem za szkodliwe i dla stronnictwa i dla sprawy publicznej.“

Із сего бачимо, що посеред польскої суспільности починають розуміти шкідливість всепольскої загорілої політики ненависти, борби всіх проти всіх, відказуванє доброї волі всім тим, що не піддають ся сліпо всепольскому напрямови і що се шкодить прилюдній справі.

Ми вказали на подібні прояви і серед рускої суспільности, котра також починає отнережувати ся із сеї, як наш дописник вчерашний сказав, дурійки із сеї загорілости і ненависти, котра всім відказує також доброї віри і волі, що не піддають ся сліпо їх напрямови і проводови. Нам справді потреба не самої аґітації, але позитивної праці, а хоч она вимагає також боротьби, то ся боротьба повинна бути культурна, як висловив ся знов инший наш народолюбець.

шестих тих голосів попирає становище автора..

— Ви можете додати, отче Дуф — обізвав ся нечаяно мій сотрудник, що мовчав доси і слухав уважно сих виводів, — що критики збили також Шепфера за се, що іґнорує consensus patrum і що має тенденції рішучо натуралїстичні.

Всїх учасників порушив сей новий зворот. Предсїдатель глянув з вдячностию на мойого сотрудника.

— А однак Civitta cattolica — відгриз ся сейчас о. Дуф, — яку можемо уважати урядовим письмом, так говорить про твори Шепфера: „Біблійної історії“: „годі далї инакше оповідати як тільки в згоді з правдиною і поправною наукою Біблії а також з мудрими вислідами природних наук“.

— Дійсно — сказав о. Летбі — і сї слова відносять ся до певних астрономічних відкрить а також ґеольоґічних. Однак не припускаю, щоби ви фільольоґію, а о се нам тільки ходить — уважали за строгу науку.

— Уважаю її так само за науку строгу, як згадані вами науки.

— Уважаєте її так строгою, як математичні докази?

— Цілком!

(Дальше буде).

Огляд часописий.

(*Нове полїтичне товариство галицких москвичів „Галицко-русская Рада“. „Галичанинъ“ перелїцитовує „Прикарп. Русь“. Куриловичъ їде в українофіли. „Довѣрочное собраніе“ в Читальнї „Общ. им. Качковского“ в Куликові і напасть посла Маркова на Митроп. Шептицкого. Твердинї москвичів по Галичинї. Московска пропаґанда по бурсах*).

(Конець).

Наші галицкі москвичі взяли ся останними часами до поглибленя і скріпленя своєї роботи, щоби для себе приєднати широкі народні верстви. Про сї змаганя пише „Русское Слово“ в ч. 29. з 28. липця ось що:

„Въ послѣднѣмъ роцѣ мы, треба признати, благодаря гдеякимъ дѣятельнымъ личностямъ, сдѣлали на поли экономичнои и народнои организацiи великiй крокъ впередъ. Основанье „Русского Торгового Дома“, „Рольничого Союза“ и „Союза Русскихъ Дружинъ“, то безперечно дѣла великои для насъ важности.

„Русскій Торговый Домъ“ розвиваеся дуже красно; у него уже (въ такъ короткѣмъ часѣ!) килька филій, которй также уже сильно стоятъ о власныхъ силахъ. Та бѣда лишь въ тѣмъ, що многй наши люди а также многи сельскй крамницѣ вмѣсто, щобы куповати товары въ своей торговлѣ, купуютъ ихъ у жидѣвъ або поляковъ. А вѣдьже се дѣло нашои народнои чести, дѣло наше власне, — поддержати ту пожиточну торговельну институцію. Длятого треба конче, щобы наши крестьяне самы куповали въ склепахъ „Русского Торгового Дома“, а съ другои стороны, щобы требовали ѣтъ своихъ сельскихъ крамарей, щобы и они брали товары лишь въ тѣй институцiи; мы думаемъ, що если наши крестьяне будутъ сильно и твердо настоювати на своемъ требованію, то крамарь буде змушенымъ куповати товаръ не въ чужихъ склепахъ а въ своей русской институцiи. Только въ тотъ способъ мы сможемъ вскрѣпити становище „Р. Т. Д.“ и довести до того, що ѣнъ уже въ короткѣмъ часѣ сможе своими средствами поддержовати наши бурсы, школы и т. д., якъ то робитъ прим. „Защита Земли“.

Бачимо із сего, що наші москвичі намагають ся селянські верстви заціка вити народогосподарскими справами, приєднати їх до себе і тим способом здобути доходи для піддержки бурс, інститутів, пансіонів, в котрих они ведуть обєдинительну москвофільску роботу а тим способом звертають на себе також бачність всяких Бобрівских і узискують від них на такі цїли потрібні пособія.

Дальшою такою твердинею, в котрій мали би згромадити ся ширші народні верстви, має стати „Рольничій Союзъ“.

„Другимъ дуже важнымъ для насъ обществомъ — пише „Русское Слово“ — есть „Рольничій Союзъ“. Особенно теперь, коли то держава, яко ѣтшкодованье, за ѣткрытіе румунскои границѣ, мае дати на цѣли скотоводства въ Галичинѣ килька милиѣнѣвъ коронъ, является для русскихъ крестьянъ организацiя въ таке общество-союзъ, дѣломъ дуже важнымъ; правительство буде при роздѣлѣ того ѣтшкодованья дивитися на число худобы, которую посѣдаютъ члены якои то экономичнои организацiи; длятого то треба, щобы наши крестьяне якъ найчисленнѣйше вписовалися въ члены того Союза, бо тутъ ходитъ именно о добро крестьянъ самыхъ. Бѣда цѣла въ тѣмъ, що нашу несчастну дошашну войну втягнули нашй люди совсѣмъ непотребно до того чисто экономичного общества: та изъ за того, по нашѣй гадцѣ, не слѣдуе еще, щобы мы мали не вписоватися въ тотъ »Рольничій Союзъ«. Крестьяне именно повиннй въ якъ найбольшѣмъ числѣ поступати въ члены того общества, а потѣмъ урядитися въ нѣмъ такъ якъ имъ самымъ подобается“.

А щоби відтягнути наше селяньство від успішної і хосенної роботи і орґанізації, яку заводить „Руский Сокіл“, видвигнули москвичі свою орґанізацію »Русскихъ Дружинъ« і в сїй справі пише „Русское Слово“ ось що:

„Третьимъ важнымъ для насъ обществомъ, есть новооснованый „Союзъ Русскихъ Дружинъ“. Мы знаемъ, що у насъ »Русскихъ Дружинъ« уже дуже много позаснованыхъ по селамъ и мѣсточкамъ. Многи изъ нихъ дуже красно организованй (як прим. въ Боянцѣ, Турцѣ и т. д.), многй живутъ до сихъ поръ лишь на папери. Треба намъ отже конче було якого-нибудь центрального общества, которе занималось-бы именно тою организацiею такъ поодинокихъ якъ и всѣхъ Дружинъ разом; съ початку приготовляли тую працу „Секція для Русскихъ Дружинъ“ при общ. им. М. Качковского, сегодня основано уже особне общество „Союзъ Русскихъ Дружинъ въ Австріи“. Повинностiю каждои Русскои чи Пожарнои Дружины есть отже, вписатися якъ найскорше въ члены Союза и подати точнй данйй що до числа членѣвъ, начальства и т. д. своеи Дружины. Дѣло то дуже важне, не треба отже проволѣкати, тѣлько скоро приступити до его выполненья!“

Та не тілько в тих твердинях громадять наші москвичі свої сили, але найважнїйшими огнищами розповсюджуваня обєдинительної ідеї вважають бурси, пансіони ітп. Так н. пр. »Прикарп. Русь«, подаючи звіт про розвиток н о в о с а н д е ц к о ї м о с к в о ф і л ь с к о ї б у р с и пише ось що:

„Успѣхъ воспитанниковъ въ домашнихъ предметахъ, т. е въ русскомъ языкѣ, литературѣ и исторiи, п р е п о д а в а в ш и х с я у ч и т е л ь н и ц е й р у с с к а г о я з ы к а г-жей В о й т ѣ х о в и ч ъ, оказался выше ожиданій. Воспитанники вполнѣ правильно владѣютъ русскимъ языкомъ и обнаруживаютъ знаніе русской исторіи и литературы, такъ что на счетъ ихъ н а ц і о н а л ь н а г о в о с п и т а н і я ни чего лучшаго нельзя себѣ желать. Торжества устраиваемые ними въ честь геніевъ русскаго народа самое лучшее доказательство этого“.

Се хиба найлїпший доказ, до чого змагають наші москвичі. Досить переглянути конкурси оповіщувані на обсади опорожнених місць по їх бурсах, досить пригадати, що „Прикарп. Русь“ вже начислила 100 свідомих „юношей“ матуристів, котрі заповнять університет.

Політичний огляд.

Заграниця.

Французам якось не веде ся останніми часами в їх кольоніяльних воєнних підприємтях. Недавно витереблено француский військовий відділ в области Вадаи (в східнім Судані, на границі Конґа), тепережь надійшла з Царгорода вість про нове, більше пораженя Французів в тійже области. Султан з Вадаи стратив вправдї в битві з Французами около 100 людий, але скріпивши своє військо, напав він нечайно на француске військо, яке мусїло цофнути ся, полишивши на полі битви около 300 убитих. У Франції вважають сю вість неймовірною, бо міністерия кольоній не одержала ніякої депеші про таку битву.

Також найновіший похід Французів в напрямі незайнятої доси полудньово-західної части мароканьської провінції Уджди стрів ся з ору-

жним спором зі сторони тубольців. Дня 12. липця прийшло між останніми і Французами до битви на низині Мулюя, яку навіть самі французскі звітники зовуть то „un violent combat“ (завзята битва), то „une importante et sanglante affaire“ (значна і кровава битва). Відносини страт Французів до страт тубольців представляють ся як 1:4, але з огляду на се, що Французи посідають далеко лучші воєнні середники, треба їх страти вважати доволї тяжкими.

Як в дотеперішних замішанях з мороканьскими і вадайскими тубольцями, так і тепер останнуть Французи вкінци побідниками завдяки своїй висшости під військовим зглядом. До сего одначе треба буде побід не без тяжких страт. Бо треба знати, що тубольції беруть ся до річи з великою умілостию, нападаючи все на найслабші задні лучні лїнії Французів. Тож ще багато тяжких задач доведе ся Французам розвязати в їх африканьских операциях.

З офіцияльної ватиканьскої сторони зіставлено прозорий перегляд спірних точок, які були основою останньої ноти Ватикану до іспаньского правительства. З него можна набрати докладного понятя про ті відносини, які довели до спору між Ватиканом і іспаньским правительством. Каналєхас нарушив з розмислом дотеперішні договори в тій цїли, щоби лише довести до зірваня відносин. Він нарушив конкордат та оказав нельояльне поведенє своїми позірними переговорами. Він дїлає все в сей спосіб, начеб то Апостольский престіл був неподатливий так, що правительству не остає нїчо иншого, лише дїлати на власну руку. Се офіцияльне зображенє Ватикану відкриває наглядно поведенє іспаньского правительства, а протест Ватикану дотикає не питанє про духовні чини, як твердить Каналєхас, але справи явного нарушеня конкордату. Ватикан домагає ся шанованя договорів, а Каналєхас хоче іґнорувати конкордат, вчіпивши ся натягненої ідеї про суверенність, яка не входить зовсїм в гру при заключуваню договору. Ватикан зазначує, що є і був все готов, провірити домаганя іспаньского правительства з обєктивним узгляднене́м нинїшних відносин в Іспанії. Але Каналєхас дав до пізнаня публичній опінії, що не хоче порозуміня, але війни.

Вороги Церкви розіслали з Мадриту на всї сторони сьвіта депеші про те, що Каналєхас відкликав з Ватикану іспаньского посла, та що правдоподібно наслїдком сего буде також відкликаний з Мадриту папский нунций. В дійсности з тим „відкликанєм“ так зле не є. Розходить ся тут лише о розказ для посла, щоби особисто зложив звіт про стан переговорів з Ватиканом. А навіть хоч би і Ватикан відкликав свого посла, то все ще не булоб се „зірванєм“ переговорів або що більше, дипльоматичних зносин. Справи іспаньского посольства при Ватиканї веде дальше перший радник посольства; колиб знов відкликано з Мадриту нунция, то справи нунциятури вів би дальше єї авдітор. Отже поки що годї говорити про зірванє дипльоматичних зносин.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Бориса і Глїба; римо-кат.: Преображенє Госп. — В недїлю: руско-кат.: Успеніє св. Анни, римо-кат.: Каєтана.

— **Нове староство в Галичині.** Онодї відбуло ся торжественне отворенє нового староства в Осьвєнцїмі, яке обіймає судові повіти Осьвєнцїм і Затор, виділені з дотеперішних політичних повітів Бяла і Вадовиції. Отвореня довершив в заступстві намісника делеґат п. Федорович.

— **Невірні вісти.** Іньспаньский амбасадор де Оєда при Ватиканї виїхав задля недиспозиції в Альбаньскі гори а іменно до Фрасканії, щоби там відітхнути сьвіжим гірским воздухом. Сей виїзд піддав італійским часописям здогад, що переговори помежи Ватиканом а Іспанією зірвано і що в наслїдок того виїхав іспаньский амбасадор з Риму. Що вісти сї є невірні, сьвідчить про се та обставина, що амбасадор приїзджає часом до Риму, щоби переговорами дальше в справі відносин межи Ватиканом а іспаньским правительством.

— **Арештованя академиків.** Крім 6-ох академиків, яких імена ми вчера навели, арештовано ще студ. прав Володимира Гузара. Разом сидить тепер у слїдчій вязниці 26 руских студентів.

— **Ректорат львівского університету** оповістив на основі ухвали сенату, що з новим шкільним роком заводить леґітимацийні карти з фотоґрафіями для всїх звичайних і надзвичайних слухачів, слухачок, госпітантів і госпітанток. Кождий мусить при записї зложити свою фотоґрафію з иншими вписовими документами.

— **Львівский „Сокіл“** заложив доси — як дізнаємо ся — 528 пожарних філій, а 23 ґімнастичних. В останних часах головно напливають нові філії під назвою „Січ“, бо ся назва яко історична більше подобає ся по селах. Єсли би львівский „Сокіл“ був вже давнїйше взяв ся до закладаня »Січий« на своїх статутах, то „Січи“ Трильовского були би давно пішли в дубину, а між нашим народом не було би того радикалїзму, який загнїздив ся в деяких сторонах занесений туда з радикальними »Січами« а зглядно їх статутами і видавництвами д-ра Трильовского.

— **Київскі українські часописи.** „Рада“, „Лїтературно Науковий Вістник“, „Українська Хата“, „Українське Бжільвицтво“, „Рідний Край“, „Молода Україна“ та „Село“ уладжують на катеринославскій виставі свою вітрину.

— **Дві брошури.** В 40. ч. »Вістника станїславівскої епархії« поміщено отсю оповістку: В послїднім часї вийшли з печатнї оо. Василиян в Жовкві дві брошури під заголовком: „Осторожно з огнем“ і „Социялїсти вороги віри і народу“, по цїні 10 с. Що до першої брошури, то она дуже є на часї і дуже хосенна для народу. Поручаєсь проте всему Духовеньству, а головно Отцям Деканам, щоби горячо занялись як найбільшим й найчисленнїйшим розповсюдненєм сеї книжочки між народом. Що до другої брошури т. є. „Социялїсти вороги віри і народу“ то хотяй она дуже важна, однак не надає ся безпосередно до читаня простолюдинам а то тому, бо не є популярно уложена. Мимо однак своїх браків брошуру ту може кождий сьвященик дуже добре вихіснувати, бо знайде в нїй богатий материял до поборюваня ворогів божих будьто в читальнї, будьто servatis servandis навіть з амвона. — *Від Епископского Ординарияту.*

— **Зміни віроісповідань у Львові.** В червцю с. р. греко-кат. обряд втратив знова 25 легко-вірних, а між ними 11 мужчин і 14 женщин. З виїмком 4 були всї они вільного стану. Крім того змінили іспові́данє: 1 римо-кат. (який перейшов на протестантизм), 2 православні, 3 протестанти, 1 жид і 1 инший. Разом 33, з чого 32 осіб приняло римо католицизм.

— **Стріляючий судия.** Дрогобицкий судия, Гошовский, москвофіл, вертаючи онодї в ночи з комісиї, застрілив — як доносять польскі часописи — одного робітника а одного зранив, бобоячи ся перед їх нападом. Зарядженє слїдство викаже, що приневолило госп. Гошовского до пролитя крови.

— **Огонь.** В Миколаєві, бобрецкого повіта, згоріли онодї в ночи три солявьскі господарства.

— **Сионїсти** уладили вчера величавий похорон свому послови Ґаблеви. Тїло спроваджено з Віденя на стацию Підзамче, звідки несено єго на окопище через головні улиці, заселені Жидами. Зі всїх міст прибули делеґациї. На окопищи промовляли три рабіни, відпоручники сионїстів галицких і буковиньских, відпоручники ортодоксів, виборців помершого з Бучаччини і др. Л. Цегельский іменем укр.-руского клюбу парляментарного. На похоронах були також посли Романчук і Кивелюк.

— **З царства злодіїв.** Сенаторскі ревізиї викрили в російских інтендантурах військових безмежні крадіжи і спроневіреня на шкоду держави. Виновників усунено з уряду і донесено про них судам. Одна біда потягнула за собою друге лихо, бо вже тепер настав в інтендантурах недостаток робочих сил; що передше робило двох, тепер мусить один урядник полагоджувати. В російскій пресї відзивають ся голоси, щоби вже скінчено сенаторскі ревізиї, бо инакше треба буде прогнати всїх інтендантів. До того ще вийшло на яву, що і члени сенаторских комісий не є чисті і між ними наступили арештованя.

— **Доми зі скла.** Один американьский інжінєр твердить, як пише L'Univers, що за 10 лїт не будуть будували в Америцї инших домів, як лиш зі скла. Доми зі скла, після сего інжінєра мають над иншими ту перевагу, що не потребують мальовила, бо фабрики будуть виробляли уже кольоровані скла, з помежи котрих буде міг собі вибрати кождий після своєї вподоби. При тім се скло не буде прозрачне і тому нїхто з улиці не зможе доглянути, що в домі дїє ся. Додаймо до того, що в таких домах не буде можлива вогкість і що огонь їх не чіпить ся, а побачимо як заохочуючими суть на прикмети до будованя скляних домів. Поживемо, то побачимо, о скілько можливі, і о скілько практичні будуть такі доми?

— **Українська жіноча учительска семінария в Чернівцях.** Сими днями прийшла звістка, що мінїстерство дозволило черновецкому товариству „Українська Школа“ в шкільнім роцї 1910/11 заснувати приватну жіночу учительску семінарию з українською викладною мовою.

— **„Радикальний лїк“.** Винайдений препарат д-ра Ерлїха, названий »606«, який мав радикально лїчити пранції і всї недуги, які виступають по пранцях, не виказав таких успіхів, яких по нїм надїяно ся. З ріжних клїнїк доносять, що в 10 до 20% недужих, яким встрикнено препарат »606«, насрупило відновленє хороби. Один з лїкарів оголошує знова, що сей лїк викликує велику реакцию у Тирольців і Поляків; чому як раз у тих народів?

— **Чума в Одесї** захопила доси 5 осіб, з яких 4 померли. З Одеси доносять про чуму: Заслаб на чуму моряк на пасажирскім пароході »Руского общества пароходства« „Потемкин“, що ходить між Одесою і Миколаївом. Моряк слабував два днї на пароході, аж тепер, коли прийшов до лїкарні, виявилось, що він хорий на чуму. З наказу адмінїстрациї „Потемкин“ вийшов заразже на море і буде там видержувати кварантанну. На параході остали всї, команда і частина подорожних. Другий заслаб на Арнаутскій улиці. Кругом дома поставлено варту. Город розбито на участки. Румунїя, Болгария і Туреччина загрожують кварантанними репресиями. Прогульки, що мали приїхати на виставу, тепер відмовляють ся від сего. Город просив в казні на боротьбу з чумою запомоги 75.000 рублїв. Санїтарна комісия, зважаючи на поширенє пошести чуми, постановила запросити на поміч в боротьбі з чумою громадяньство.

— **Холєра** появила ся, як доносять, у секвестратора Якова Бурґа в Грималівцї коло Бродів. Недужий помер. З Бродів вислано лїкаря до провіреня, чи то була азийска холєра, чи nostras значить „бродска“.

— **Найбільша вязниця.** Управа Стану Ню Йорку, як поносять часописи, закупила 4 ферми простору 500 акрів в тій цїли, щоби на тій великаньскій площи побудовати вязницю. Вязниця ся віддалена від Нового Йорку на около 12 кільометрів буде збудована з каміня, цегол і сталі. Стїни казень, яких буде 1.600, будуть металеві. У вязниці буде чимало великаньских робітень і місць призначених до проходу для вязнів. Америка випереджає у всїм стару Европу, навіть що до вязниць.

— **Рузвельт і лев.** Хронїкар з Magasin Pittoresque оповідає слїдуюяу анекдотку про Рузвельта, єсли автором сеї анекдотки не єсть він сам (т. є Рузвельт). Одного дня оповідає ся в анекдотцї, вийшов Рузвельт на лови на дикого голуба, а стрітив ся око в око з... львом. Коли побачили се ті, що несли за ним стрільбу, поутїкали, а він лишив ся сам без нїякого оружя. Лев зрозумів скрутне положенє експрезидента найбільшої в сьвітї републики і тому став ся приготовляти до атаку. Тодї нещасливий експрезидент кинув ся на колїна, що так збентежило льва, що скочив замість на него, поза него. Лев зачав ся приготовляти до нового атаку, але і Рузвельт поступив так як попередно. Коли львови сприкрили ся єго неудачи, відступив він вкінци від наміру справленя собі жиру з експрезидента. Слїдуючого дня, оповідає Рузвельт, коли вийшов на польованє, побачив того самого льва, як він вправляв ся в скаканю на далекі відступи. Se non é vero é ben trovato...

— **Подвійне самоубийство** Czern. Allg. Ztg. доносить з Вижниції: В сусїднім галицкім місточку Кутах застрілив ся емеритований завідатель податковий і управитель філії гал. банку краєвого Степнїцкий. Він зараз помер. Кілька мінут потім єго жінка перетяла собі горло кухонним ножем і боре ся і смертию. Неиа нїякої надії удержати єї при житю. Про причину самоубийств розказують так: Степницкий був урядником гал. краєвого банку; сей банк, якою філїєю кермував Степнїцкий, потерпів в останних часах шкоду на поверх сто тисяч корон з причини манїпуляций фалшивими векслями якогось вижницкого ескотера, котрий утїк. Степнїцкий, потягнений до одвічальности, з розпуки і сорому відобрав собі житє а єго жінка, з якою жив примірно, не хотїла єго пережити. Степнїцкий мав 45 лїт.

— **Дрібні вісти.** П. Антін Гарасимів, родом з Турильча, одержав на львівскім університеті степень доктора прав. — В Снятинї помер тамошний римо-кат. парох кс. Ян Фішер в 66. р. житя. — Москвофіли видвигнули на стрийский округ кандидатуру на соймового посла д-ра Олександра Савюка. — Австро-угор. консуль в Альборґу в Данії остерігає перед зарібковою еміґрацією до Данії, бо там нема тепер роботи. — Стипендию з фондациї ім. Петра Мединьского в квоті 210 К річно одержав Михайло Семчишин, ученик III. кл. ґімн. в Золочеві.

Оповістки.

— **В Ходорові** відбуде ся в недїлю, дня 7. с. м. концерт богословів, який закінчать вечерници.

з танцями. Дохід призначений на приватну руску ґімназию в Рогатині і „Народний Дім" в Ходорові.

— **Із станїславівскої епархії.** О. Іларий Курпяк, парох в Карлові, іменований снятиньским містодеканом на місце о. Ем. Дрогомирецкого, пароха в Княжу, який дістав титул вислуженого декана. — Канонїчну інституцию на Фитьків, надвірняньского деканата, одержав о. Володимир Ленкавский, дотеперішний завідатель в Фитькові. — Введені оо.:Константин Павлусевич, яко завідатель в Волчківцях, дек. снятиньского, Антін Глодзиньский, яко завідатель в Волчківцях, дек. снятиньского, Емилїян Завицкий, яко систем. сотрудник в Балинцях, дек. коломийского, Йосиф Дженджера, яко експозит в Жураках, дек. богородчаньского. Відпустку з епархиї дістали: Оробець Стефан укінчений богослов і Онуфрий Гайовский. богослов III. року, оба до львів скої архіепархії.

— **В Юсиптичах,** жидачівского повіта, відбуде ся в неділю 7. с. м. о 11. год рано посьвячене сокільского прапора.

— **В Мшані** к. Львова уладжує тамошний „Сокіл" сеї недїлї по полудни фестин.

— **Черновецкий Кружок Жіночої Громади** отвирає по вакациях з днем 1. вересня виховавчий інститут для українських дївчат. Тут мали би вигідне поміщене, здорову їду, поміч в науках і материньску опіку. Але наше бажанє може здійснити ся лиш тоді, як зголосить ся відповідне число кандидаток. Тому відзиваємо ся до родичів, котрі хотїли би користати з такого інституту, щоби тепер удавали із зголошенями і о близші інформациї до Тов-а „Кружок жіночої Громади в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. — *Виділ.*

— **До Русинів Самбірщини!** Отсею ще дорогою осьміляюсь звернути до Вп. інтелїґенциї самбірского повіта і сусїдних з просьбою о присиланє жертв будьто в грошах, будьто в живих і мертвих фантах на річ майбутнього фестину, приготовлюваного товариством, який заарaнжовано в цїли призбираня фондів на будову бурси. Жертви прошу слати на руки підписаного Юлїя Форостину, абс. прав, Самбір, ул. Собіского 2. — *Юлїй Форостина.*

— **З почти.** З днем 1. жовтня 1910 заводить ся при ц. к. уряді почтовім в Богданївцї тижнево шестиразову службу сельского листоноса для місцевостий: Камінки, Росохоуватця і Клебанівки.

— **З зелїзниць.** Ц. к. дирекция зелїзниць держ. у Львові оголошує в „Газеті Львівскій" розписанє оферт на доставу центрального огріваня, купелїв натрискових і умивалень для кошар нічїгових в стациї Стрий ц. к. зелїзниць державних.

Наука, штука і лїтература.

— **Батько зачумлених,** поема Юл. Словацкого, переклав Сидір Твердохліб. Накладом М. Кічури. Друк акц о ва „Петра Барского" у Київі, 1910, Стор. 16, вел. 16-ки. Цїна 58 с. Щоби дати зразок сего гарного перекладу, містимо єго 20 перших стрічок:

Тричі вже злотий місяць відмінився,
Як на піску сім я розтаборився.
Жінка плекала маленьку дитину,
Крім неї мав я синів трьох, три доні;
Всю, похоронену нині, родину
Привів з собою. Девять дромадерів
Кожної днини, було, по вигоні
Скубе бадилє надморських аєрів.
В вечері всі тут лягали віночком,
Тут, де огню вже давно не видати.
Доні по воду ішли зі збаночком,
Сини збирались огонь розкладати,
Жінка, з дитятком при грудях, варила.
Усе те нині там — де та могила
Усмішку сонцю в обрій відсилає,
Під храмом Шеха усе спочиває.
А я самотний піду — нещаслив я!
Три рази сорок віків тут прожив я
З часу, як в шатра ввійшов политяні
Ангел погибелї в сій кварантанї.

Телеґрами

з дня 5. серпня.

Віденъ. Pol. Corr. доносить, що японьский амбасадор у Відні вручив мінїстрови загр. справ ноту з виповідженем торгового договору. Притім зазначено, що японьске правительство готове заключити новий торговий договір.

Віденъ. Videnský Denník доносить з Праги, що молодоческий комітет виконний розіслав до своїй орґанїзаций окружник, в якім взиває, щоби з огляду на можливість скорого розвязаня державної ради збирано складки на виборчий фонд і скріплено поодинокі орґанїзациї.

Тижневий звіт
Торговельної і промислової палати

про цїни збіжа і продуктів у Львові

від 25. до 31. липця 1910.

	за 50 клґ.
Пшениця	9·95—10·20 К
Жито	6·85— 7·10 К
Ячмінь броварняний	0·00— 0·00 К
Ячмінь на пашу	7·20— 7·40 К
Овес	7·25— 7·50 К
Кукурудза	0·00— 0·00 К
Гречка	0·00— 0·00 К
Горох до вареня	12·00—13·00 К
Горох на пашу	7·00— 7·25 К
Бобик	7·00— 7·25 К
Конюшина червона	35·00—75·00 К
Конюшина біла	70·00—88·00 К
Конюшина шведска	75·00—85·00 К
Тимотка	25·00—27·00 К
Ріпак зимовий	10·50—10·75 К
Насїнє конопл.	00·00—00·00 К
Хміль старий	120·00—135·0 К
Хміль новий	120·00—130·0 К

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	**8·55**	**1·30**	5·45	10·05
Кракова	7·27	10·10	1·15 Б	**8·40**	**2·30**
Тарнова	—	—	1·05	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	**2·15**	5·40	10·30
Черновець	8·05	—	**2·05**	5·53	9·30
Черновець	—	—	—	**6·35**	**12.20**
Станиславова	5·45	—	—	—	—
Коломиї.	—	10.21	—	—	—
Ходорова	5·15 Г				
Стрия	7·28	11·45	4·25	7·41	11·02
Стрия				10·19Д	
Самбора	8·00	9·58	2·00		9·00
Рави руской	7·32	12·00	—	8·00	—
Яворова	8·15	—	5·00	—	—
Брухович	7·32	1·05 Л	1·53 З	8·00	9·25 З
Брухович	7·49 К	1·20	4·10 З	3·26К	—
Підгаєць	—	11·15	—	—	
Винник		—			12·10
Янова	8·15	1·10 К	5·00	9·26 К	10·07К
Любіня	8·00	9·38	2·00	9·00	11·40Р
На Підзамче з:					
Підволочиск	7·01	11·40	**2·00**	5·17	10·13
Бродів	7·01	—	**2·00**	5·17	10·12
Підгаєць	—	10·54	—	9·44	—
Винник	7·26	—	—	6·29	11,55А
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10·33	—	9·28	—
Винник	7·10		—	6·13	11·39А

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·55	**8·25**	**3·15**	**6·55**	11.15
Кракова	6·04	8·40	3·55	7·45	**12·45**
Кракова	—	—	**2·45**	6·04	—
Мшани	—	—	3·30	5·41	—
Підволочиск	6·20	10·40	**2·16**	8·10	11.10
Черновець	6·10	9·35	—	—	10·36
Черновець	—	**9·10**	**2·23**	—	**2·50**
Станиславова	—	—	2·52	—	—
Коломиї	—	—	—	5·59	—
Ходорова	—	—	—	8·23 В	—
Стрия	7·30	10·15	1·45	6·50	**11·25**
Самбора	6·00	9·05	3·40	—	10·40
Рави руской	7·34		2·30	7·10	11·35 З
Яворова	8·20		—	6·30	—
Брухович	6·13	10·05Л	2·35 З	8·38 З	11·35 З
Брухович	7·34	12·25 З	4·24 З	7·10	
Підгаєць	5·58			6·16	
Янова	8·20	10·20К	1·35 Н	3·35	6·39 К
Любіня	6·00	9·05	2·15 Р	3·40	10·40
З Підзамча о:					
Підволочиск	6·35	11·00	**2·31**	8·33	11·32
Бродів	6·35	11·00	**2·31**	8·33	—
Підгаєць	6·12		—	6·30	—
Винник	·		**1·30**		11·35А
З Личакова до:					
Підгаєць	6·31			6·50	
Винник			1·49		10·54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим другом. — *) Лише в недїлї.

А = лише в середи і суботи. — Б = від 15/6 до 30/9 щоденно; В = в день перед кождою недїлею і сьвятами обох обрядів. — Г = в день по кождій недїлї і сьвятї обох обрядів. — Д = від 19/6. до 11/9. в недїлї і рим.-кат. сьвята. — З = від 1/6. до 30/9. щоденно. — К = від 1/5. до 30/9. щоденно. — Л = від 1/6 до 31/8 щоденно — Н = від 1/5. до 11/9. в недїлї і рим. кат. сьвята. — Р = від 15/5. до 11/9. в недїлї і рим. кат сьвята.

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.** З друкарнї В. А. Шийковського.